

တၢ်ကတိၤဆှၢန့ၣ်

လံာ်ခိၣ်ခိၣ်ထံးတဘျီအံၤတၢ်ကွဲးဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤအတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဒ်သီးပကဟ့ၣ်န့ၣ်ဝဲတၢ်ဟ့ၣ်ဆှၢန့ၣ်တခါလၢဒီး တကတိၤယီတၢ်ကွဲးဆဲးပုၤဘၣ်ယးဒီးနီၣ်ဝဲဘျီထံကရၢမိၢ်ပုၤအတၢ်ပူၤကွံာ် (**Identited**) အပနီၣ်ခိၣ်သ့ၣ် တဖၣ်လၢအဒီးသန့ထီၣ်သးလၢတၢ်လၢအပူၤကွံာ်အတၢ်စံာ်စီၤတၢ်မၤအသးတဖၣ် နီၣ်သးအတၢ်စ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အသဝါအတၢ်အိၣ်မူအိၣ်စဲၤတၢ်လဲၤသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(လံာ်ကျိၤလၢမဲာ်ညါသကျိၤန့ၣ်တၢ်ကတၢ်န့ၣ်က့ၤအီၤလၢလံာ်ခိၣ်ခိၣ်ထံးဝဲအံၤအပူၤဝဲတၢ်ပာ်ဂၢၢ်ပာ်ကျိၤအါ ဝဲာ်အီၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒိၣ်ဝံၤန့ၣ်လီၤ.)

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢ (**DNB**) အပူၤတဖၣ်ကအၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဒီးသးလီၤပလိာ်ယုၣ်ဒီး လံာ်ခိၣ်ခိၣ်ထံးတဘျီအံၤဒီးကထံာ်ဝဲလၢလံာ်အဝဲအံၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲပတၢ်နၢ်ပာ်လၢပမ့ၢ်ပုၤလဲၣ်ဒီးပကဆါ ထၢၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဆၢဒိၣ် ၁ ဘျီထံခရံာ်ဖိတဖၣ်အထူအထံးဒီးအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အစ့ၢ်

၁. တၢ်စံာ်စီၤအတၢ်လဲၤ

နီၣ်ဝဲဘျီထံအိၣ်ဆါထၢၣ်ဒီးထံစ့ၢ်ကီၢ်ဂၤအတၢ်ဘျးစဲယုၣ်ဒီးအတၢ်စံာ်စီၤစးထီၣ်တွံာ်လံာ်အသးလၢအပူၤကွံာ် နံၣ် ၄၀၀ န့ၣ်လီၤ. ဘျီထံကရၢအတၢ်ဟူးတၢ်စဲၤစးထီၣ်အသးလၢ (**Separatister**) ကရၢတဖၣ်လၢလၢ အထုဖျၢၣ်ကွံာ်အသးဒီးအဲကလံၤကၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖဲနံၣ် ၁၆၀၀ ကတိၢ်လၢကီၢ်အဲကလံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ် လၢနံၣ် ၁၃၀၀ လံၤလံၤန့ၣ်ကီၢ်ယူၤရပၤအပူၤတၢ်ဘျီတၢ်ဘါကရၢတၢ်ဘၣ်ခံာ်စ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်အဆၢလၢအ လူၤပိာ်ထွဲထီၣ်အခံတခါမ့ၢ်ဝဲလူၤသၢၣ်တၢ်ဆိသလဲတၢ်ဘျီတၢ်ဘါဒီးတၢ်မၤသီထီၣ်တၢ်ဘျီတၢ်ဘါအတၢ်ဟူးတၢ် စဲၤအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. (**Separatisme**) ကတိၤစ့ၢ်လိာ်ဝဲလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီးကီၢ်ပၤပြးကဘၣ်အိၣ်လီၤဖးအ

သးဒီတၢ်လၢအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ခံတုၤတုၤအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ်
လီၤ.ခိဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဟီၣ်တရါဒီးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအယိပုၤလူၤမၤအမၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးဘၣ်ယၢၣ်ကွံာ်ဝဲဆူ

(Amsterdam) လၢအမ့ၢ်ဝဲကီၢ်ယူၤရပၤထံကီၢ်သဘျၢလၢအတၢ်ထံၣ်လီၤဆိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲအဝဲ
သ့ၣ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်အခါစးထီၣ်မၤဝဲတၢ်စ့ၢ်ဒီးဘျၢအလုၢ်အလၢလၢအဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢနီၢ်တၢ်
အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးဒ် **Anabatisen** အတၢ်ဒိၣ်ဖိကတီၢ်ဝဲကီၢ်ယူၤရပၤအခါသးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

စ့ၢ်န့ၣ်ဝဲလီၢ်ခဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖုအံၤက့ၤကဒါက့ၤဆူကီၢ်အဲကလံးဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဘျၢထံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ဒုး
အိၣ်ထီၣ်အသးကွၢ်ကွၢ်လၢအဲကလံးကိးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤလၢတၢ်လူၤမၤအမၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဝဲလီၢ်ခံတကး
ဘၣ်တုၤလၢကီၢ်အမဲရံကၤဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘျၢထံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်ဒီးကဲထီၣ်

ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျါၣ်တၢ်ဘျၢၣ်တၢ်ဘါအတၢ်ဟူးတၢ်စၢၤတဖုလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်လၢကီၢ်မိၢ်ပုၤအါဘ့ၣ်
အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်နီၣ်ဝဲဘျၢထံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖုအသိးပဆၢထၢၣ်ယုၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လၢအဝဲအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသး
လၢကီၢ်အါဘ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်တံာ်တဖးယံာ်လၢဘျၢထံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖဲတုၤလၢနီၢ်ဝဲကီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ

ထံၣ်ကီၢ်သဲးတၢ်အိၣ်သးအယိန့ၣ်လီၤ. တုၤလၢ ၁၉၄၅ နံၣ်န့ၣ်တၢ်ဘျၢၣ်တၢ်ဘါကရူၢ်အၤတဖၣ်တၢ်တဟ့ၣ်အ
ခွဲးဘၣ်. ထဲဒၣ်လူၤသၢၣ်တၢ်ဘါတခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျၢၣ်တၢ်ဘါကရၢအၤဖဲန့ၣ်လီၤန့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်
ဘျၢဘၣ်တၢ်ကွဲး လီၤအိၣ်အခိၣ်ထံးကတၢ်တဘျီလၢဘျီဒိၣ်ပူၤဝဲ ၁၈၄၅န့ၣ်လီၤ. ဘျၢထံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်

ဖဲဝဲလၢကီၢ်နီၢ်ဝဲတပူၤယိဒီးဒဲးမးအပုၤဒီးကဘျီဖိ (Fredrik L Rymker) ၁၈၁၉-၁၈၈၄ န့ၣ်လီၤ.

ဝဲအဝဲအိၣ်ဘျးဝဲ **USA** အခါအဝဲကဲထီၣ်ခရံၣ်ဖိန့ၣ်လီၤ. အဝဲက့ၤကဒါက့ၤဆူ **Danmark**

ဒ်ပုၤဆါတဒီးပုၤဟီၣ်တရါတၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. လၢကီၢ်အမဲရံကၤဘျၢထံကျိၣ်စ့အတၢ်စိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်အယိ

Rymker ဖဲဝဲဆူနီၢ်ဝဲကီၢ်ဝဲ ၁၈၅၇ န့ၣ်ဒီးစးထီၣ်ဟီၣ်တရါဒီးသိၣ်လိဝဲဘျၢထံတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်အစ့ၢ်လၢ

Grenland ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ခရိုင်အိတ်ထံးတန့် ၁၈၅၈န့်တဒီးစုဒ်ဒီးဘျာအိတ်ထံးကတၢ်ကဲထီၣ်သးဖဲဘျာထံတၢ်အိတ်ဖိတ်တၢ်လီၤ **Po**

rsgrunnထံကျိပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးလီၤခံတန့်ဝံဒီးပုၤအါၤဒီးစုဒ်ဒီးဘျာအသးဖဲ ၂၂ လါအုၣ်ဖြှ်

၁၈၆၀န့်န့ၣ်လီၤ. ဘျာထံတၢ်အိတ်ဖိတ်လၢ **Porsgrun and Solum** ခဲအံၤပကိးလၢ

Skien ဘျာထံတၢ်အိတ်ဖိတ်ဒုးအိတ်ထီၣ်အသးဒီးတၢ်အိတ်ဖိတ်ဖိအိတ်ဝဲ ၉ ဓၢန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်

န့ၣ်အယီၤဘျာကရၢလၢကီၢ်နီၢ်ဝဲအိတ်ထီၣ်ဝဲအနီၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ ၁၈၆၀ န့ၣ်ဝံၤအလီၤခံဘျာထံတၢ်အိတ်ဖိတ်အိတ်ထီၣ်ဝဲကိးန့ၣ်တုၤလၢ ၁၈၇၀ န့ၣ်န့ၣ်လီၤ

တၢ်ကဲထီၣ်အံၤတပူၤဖျဲဒီးတၢ်တြီၤမၤတံးတၢ်ဘၣ်. ပကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်အိတ်ဖိတ်လၢအအိတ်ပၢၤ

prest သ့ၣ်တဖၣ်ဟ့ၣ်ပလီၤဝဲအပုၤတၢ်အိတ်ဖိတ်ဖိလၢအတၢ်စံၣ်တၢ်တဲလီၤအပူၤလၢပျံၤစီၤခိၣ်မ့ၢ်

စ့ၤလၢကွဲးလံာ်ကွဲးလဲၣ်ဒီဟ့ၣ်ပလီၤဝဲလၢအပုၤလၢတၢ်ဘျုးတၢ်ဘါဟူးစဲၤအသီတဖုအံၤန့ၣ်လီၤ. တ

ၢ်အဒိတခါလၢအဒီးစုဒ်ဒီးဘျာအသးလၢတၢ်ချၢမခါဖဲန့ၣ်ပုၤကညီတဖၣ်ဘၣ်လူၤတီၣ်ယုၤဟးထီၣ်ကွံာ်

အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိတ်ဖိတ်တဖၣ်လၢအအိတ်ဝဲလၢဝုၢ်ဒိတ်တဖၣ်ဟူးစဲၤမၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢမၤဝီၤ

တၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၁၈၇၉န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိတ်ထီၣ်ဝဲကဝီၤဒိတ်ကရၢသ့ၣ်တဖၣ်အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ

လီၤခံဘျာထံကရၢကဲထီၣ်ကီၢ်ကရၢမိၢ်ပုၤဒီးတၢ်ဒိတ်ထီၣ်ခိဖျိတၢ်အိတ်ဖိတ်တဖၣ်အိတ်ထီၣ်လၢကလံၤ

စီၤဒီးလံၤထံးဒီးတကတီၢ်ယီၤတၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤသကိးတၢ်အဂီၢ်ဒိတ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးဒ်သိးကဒုးဆူၣ်ထီၣ်

တၢ်ရူၤလိၣ်မုၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒီးဝဲလၢကီၢ်မိၢ်ပုၤကရၢကအိတ်ထီၣ်ဒ်သိးတၢ်အိတ်ဖိတ်တ

ဖက်ကမသကိးတၢ်ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤလိာ်အသးလၢတၢ်သးခုကစီၣ်တၢ်မၤမ့ၣ်တၢ်မၤတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်
တၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ်တဖၣ်အကဒီးတၢ်ကူၢ်ဘၣ်ကူၣ်သဒီးတၢ်ဖံးတၢ်မၤအရူၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးအရဒိၣ်လၢနီၢ်ဝုၣ်တၢ်ဖံၣ်စီၣ်အပူၤမ့ၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် နီၢ်ဝုၣ်ကရၢစၢဖိၣ်ဖဲ ၁
၈၇၉န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. စၢဖိၣ်ကရၢတၢ်ကညိၣ်မ့ၢ်ဒ်သိးကဒုးဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဟံးသးတဖျၢၣ်ပီၤလၢကရူၢ်တၢ်
အိၣ်ဖိၣ်တဖုစုၣ်စုၣ်အဘၢၣ်စၢၤလၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပီၤသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ
အကတီၢ်ဝဲန့ၣ်ဘျၢထံတဖၣ်န့ၢ်ဘၣ်ဝဲအခိၣ်အန့ၣ်လၢလီၢ်ခၢၣ်သးအပူၤဒ်သိးကကဲထီၣ်ပှၤခၢၣ်စး

လၢDet Norske Baptistsamfunn သၣ်ထီၣ်မၤစၢၤဆူၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ်ဃးလိာ်

သးဒီးတၢ်သးတီလိာ်သးလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဖုစုၣ်စုၣ်အဘၢၣ်စၢၤဒီးဘျၢထံထံအတၢ်နဒီးတၢ်ဖံးတၢ်
မၤန့ၣ်လီၤစထီၣ်လၢ ၁၈၆၀ တုၤလီၤလၢ ၁၉၀၂ နံၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲ ၃၅ ဖိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘျၢထံက ရၢသးဆူၣ်တၢ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်အသိဒီးဒုးန့ၣ်ဟူတၢ်သးခုကစီၣ်န့ၣ်လီၤ.
ဖဲ ၁၉၁၀ တုၤ ၁၉၂၀ နံၣ်အဘၢၣ်စၢၤတုၤလၢ ၁၉၃၀ နံၣ်အလၢၤန့ၣ်ဘျၢထံကရၢလဲၤခီဖျိဘၣ်ဝဲ

တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖိအနီၢ်ဂံၢ်အါကတၢ်မ့ၢ်ဝဲဖဲ ၁၉၄၀ အလၢၢ်လၢပှၤ
၇၅၀၀ ဂၤယၣ်ယၣ်ဒီးစူၢ်ဒီးဘျၢအသးဒီးကဲထီၣ်ကရၢဖိန့ၣ်လီၤ. ဒီလၢတၢ်ဒုးဖးဒိၣ်ခံဘျီတဘျီဝံၤ

အလီၢ်ခံဒီးခီယီၤဆူၣ်၂၀၀၀နံၣ်န့ၣ်ဘျၢထံကရၢလဲၤခီဖျိဘၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်သုးကဒါက့ၤဆူၣ်လီၢ်ခံ
တကပၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အသိအိၣ်ထီၣ်စ့ၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲယၤဖိၣ်နံၣ်အသိးအတၢ်ခီယီၤစးထီၣ်

န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ကရၢဖိအိၣ်ဝဲ ၄၉၃၀ ဂၤလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ် ၆၆ ဖိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ ၂၀၀၀
နံၣ်န့ၣ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အိၣ်ကဒီးဝဒီးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အသိတဖၣ်အါထီၣ်ဝဲမၤပၣ်ယုာ်အသးလၢဘျၢထံ

ကရားမီပျာအပူန့န့လီ. တာ်အိဉ်ဖိဉ်တဖဟဲဝဲလၢပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲလၢအဟဲန့န့လီ.အသီသ့ဉ်တဖဟဲအါဝဲန့န့လီ. ဝဲ ၂၀၂၀ နံဉ်န့ဉ်တာ်အိဉ်ဖိဉ်ခဲလၢအိဉ်ဝဲ ၁၀၅ ဖိဉ်ဒီးကရားမီဘျးထံခဲလၢ ၆၇၀၀ ရၢဒီးပမ့ဉ်ဒီးဖဒ်ဖိသဉ်ခဲလၢ ၁၁၇၀၀ ရၢယဉ်ယဉ်န့န့လီ. မ့ဉ်မဆါတနံၤအံၤနီၤဝဲဘျးထံကရားမီဝဲပုၤလုာ်အါန့ဉ်တာ်အိဉ်ဖိဉ်အပူၤတဝါဒီးကရားမီတဖဟဲဝဲလၢကီၤအါဘ့ဉ်န့န့လီ.

၁.၂ တၢ်ရှုလိာ်မၤသကိး အတၢ်လဲၤထီဉ်

နီဉ်ဝဲဘျးထံတဖဟဲတၢ်ဝဲ မ့းရှၢဉ်အတၢ်မၤလၢလၢပုၤပုၤမးစးထီဉ်လၢ(၁၉၀၀) နံဉ်လံ န့န့လီ.

မံးရှၢဉ်တၢ်မၤဝဲ **Bas-Uele** ကဝီၤလၢကီၤခိဉ်ကိဉ် အပူၤန့န့လီ.မံးရှၢဉ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖဟဲဘဉ်တၢ်ဆုၤအီၤဆူန့ဉ်လၢ ကမၤတၢ်အဂီၢ်လီ. တၢ်မၤအခိဉ်သ့ဉ်မ့ဉ် တၢ်မၤစၢၤ ပုၤဖိဉ်ဖိယာ်ဖိအကဝီၤလၢ တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့, တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ ဒီး တၢ်အိဉ်ဖိဉ်အတၢ်ဖံးမၤန့န့လီ. မ့ဉ်မဆါတနံၤအံၤ ပကထံဉ်ဘဉ်လၢ တၢ်အိဉ်ဖိဉ်လၢအမူဝဲတဖဟဲ အိဉ်ဒီးဒီး တၢ်မၤသကိးတၢ် ဘူးဘူးတၢ်တၢ် ဒီး (DNB)ဒီး ပုၤလၢအမၤတၢ်မ့ဉ်ဝဲ ပုၤဟီဉ်ကဝီၤဖိဖဲန့န့လီ. လၢနီၤဝဲတခါ အဝဲသ့ဉ်မၤစၢၤလၢ ကျိဉ်လၢစ့ ဒီဖျိ တၢ်အိဉ်ဖိဉ်တဖဟဲ,ပဒိဉ်တၢ်မၤစၢၤတဖဟဲ ဒီး တၢ်လဲၤအိဉ်သကိး ကွၢ်ကွၢ်တၢ်တိာ်ကျဲၤတၢ်မၤတဖဟဲ ဒး တၢ်လဲၤအိဉ်သကိး ကွၢ်တၢ်လၢခံကပၤလၢ န့န့လီ.

(DNB) မၤစ့ၢ်ကိး မံးရှၢဉ်အတၢ်မၤလၢ ထံကီၤအဂၤသ့ဉ်တဖဟဲဒီဖျိ တၢ်ဆုၤဝဲ မံးရှၢဉ်အပူၤမၤတၢ်ဖိတဖဟဲ တၢ်ဆိဉ်ထွဲတၢ်တိာ်ကျဲၤ တၢ်မၤန့န့လီ. တၢ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ ,တၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ ဒီး တၢ်နီၤလီၤတၢ်သခုကစီဉ် မ့ဉ်တၢ်မၤအခိဉ်သ့ဉ် န့န့လီ. တၢ်အံၤမ့ဉ်ဝဲ ပနီၢ်ကစၢ်တၢ်သ့ဉ်ဆူဉ်သးဂဲၤတနီၤ ဒီး တနီၤမ့ဉ်ဝဲ တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး တၢ်ကရၢကရိ နီအပမ့ဉ် (EBMI)ကီၢ်ယူရပၤဘျးထံ မ့းရှၢဉ် ဒီး ထံဂုၤကီၢ်ဂၤ ကရၢမၤသကိးတၢ် န့န့လီ.

ဖိသဉ်ဒီး သးစၢ်တဖဟဲအဂီၢ် မ့ဉ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤ အရူဒိဉ်တခါလၢ တၢ်အိဉ်ဖိဉ်အပူၤန့န့လီ.ဖိသဉ်ဒီးသးစၢ်ကရၢ ဘဉ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်အီၤဝဲ (၁၉၂၂)နံဉ် လၢ နီၤဝဲကရားမီပျာအပူၤ န့န့လီ. ဒီးလၢနံၤတဖဟဲအပူၤ သးစၢ်ကရၢ မၤရီၤဖိဉ်ထီဉ်က့ၤ ပုၤအါကလုာ်အါန့ဉ်အကရူၢ် နီအသးအနံဉ်

လီမဆီလိာ်သးစုာ်စုာ် န့ာ်လီာ်. မုာ်မဆါတနံာ်အံာ် ပကိးအီာ်လါ **“ Ung-Baptist”**

န့ာ်လီာ်. ဘျာထံပိမုာ်ကရါကီာ်နီာ်ဝု ဘာ်တါဒုးအိာ်ထီာ်အီာ်ဖဲ (၁၉၁၆) ဒီး မုာ်ဝဲပိာ်မုာ်ကရါလါ အဆိာ်ထွဲမါစါ((**DNB**) အတါဖံးတါမါ တါတိာ်ကျါ ဒီး အဝဲသ့ာ် စုာ်ကိးမါဝဲ အတါဖံး တါမါ တါတိာ်ကျါ စုာ်ကိးန့ာ်လီာ်. လါအခိာ်ထံး တါအိာ်ဖိာ်သရဲာ်တဖာ်အဂီာ် တါမါန့ာ်အဝဲ သ့ာ် တါသိာ်လီလါ အမုာ် နီာ်သးပိညါအတါသ့တါဘာ် ဒီး အဝဲသ့ာ်ဘာ်တါဟ့ာ်ဂံာ်ဟ့ာ်ဘါအဝဲ သ့ာ်လါကလဲာ်ဆူ **USA (Morgan Park i Chicago)**လါကလဲာ်မါလီနီာ်သးပိညါ, တကတီာ်ပီတါရဲာ်တါကျါဝဲဒ်သိး ကိာ်အိာ်ထီာ်စုာ်ကိးလါ နီာ်ဝုကီာ် အဂီာ် န့ာ်လီာ်.ကိာ်အိာ်ထီာ် ဝဲဖဲ (၁၉၁၀)နံာ် ဖဲ အိးစလိာ်ဝုာ် ဒီး ဘာ်တါဟ့ာ်အမံာ်လါ ဘျာထံမုာ်ဂါာ်ကိာ် န့ာ်လီာ်.ဖဲ(၁၉၅၈) နံာ် န့ာ်ကိာ်အံာ်ဘာ်တါသုးအီာ်ဆူ ကိာ်ကရါ(**Stabekk**)ဒီး ဆိတလဲက့ာ်အမံာ်ဆူ (**Baptiste ne**

TeologiskeSeminar)န့ာ်လီာ်.ဖဲ(၂၀၀၉)နံာ် အပူာ် စးထီာ်ကဒီးကိာ် အဆါဒိာ် အသိ တါဒီး တါဆိတလဲက့ာ်အမံာ်ဆူ **Høyskolen for Ledelse og Theologi**

(**HLT**) န့ာ်လီာ်. ကိာ်ဝဲအံာ် ဘာ်တါဒုးအိာ်ထီာ်အီာ်လါ (**DNB**) ဒီး **Pinse**တါအိာ်ဖိာ်လါ **Filadelfia** လါ **Oslo** ဒီး အဝဲသ့ာ်ကဲဝဲ ပုာ်ပါဘာ်ကိာ်အံာ် ပုာ်သိးသိး န့ာ်လီာ်.ဖဲတါဒုးအိာ်

ထီာ်ကိာ်ကရါဖဲ **Stabekk** ဝံာ်ဒီး **Holtet** ခရံာ်ဖိသးစါကိာ် အိာ်ထီာ်စုာ်ကိးဒီး အခဲအံာ်

ဘာ်တါကိးစုာ်ကိးပအီာ်လါ**Oslofjord Folkehøyskole**န့ာ်လီာ်.ကိာ်အံာ်သိာ်လိဝဲ တါ သ့တါဘာ် အကလုာ်လုာ်ဒီးပုာ်တဝီ အတါဂဲာ်လိာ်အတါမါလိတဖာ်န့ာ်လီာ်.နီာ်ဝုဘျာထံကရါ

မိာ်ပုာ် ဘာ်ဘျးလိာ်သးဒီး ထံဂုာ်ကီာ်ဂါကရါဖး ဒိာ်တဖု န့ာ်လီာ်.အဝဲသ့ာ်မုာ်ဝဲ ကရါဖိလါ ကီာ် ယူရပုာ်ဘျာထံစါဖိာ်ကရါ **EBF**ဒီး ဟီာ်ခိာ်ဒီးဖျါဘျာထံကရါစုာ်လီာ်ယုာ် ကရါမိာ်ပုာ် **BWA**

န့ာ်လီာ်. လါပတါပာ်ယုာ်လါ ကရါဖိလါ **EBF**အပူာ်ပမါသကိးဘာ်တါဒီး ဘျာထံကရါတဖာ် လါ ကီာ်ယူရပုာ် အပူာ် ဒီး လါ **BWA**ပန့ာ်ဘာ် ပာ်ယုာ်လါတါရဲာ်လိာ်မုာ်လိာ်သးဒီး ပုာ်ဘျာထံဖိ

(၅၀)ကကွါ ယာ်ယာ်လါအနီာ်လီာ်သး

လၢ (၂၅၀)ဘျာထံကရၢ လၢထံကီၢ် (၁၂၀) ကီၢ်စုၣ်စုၣ် န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်သန့က့ ကရၢဆံးဆံးဖိ
လၢ ကီၢ်နီၤဝုၤပူၤသန့က့ ပဘၣ်ဃးဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သဘျာကရၢဖးဒိၣ်ကတၢၢ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤ
စ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဆၢဒိၣ်(၂) ဘျာထံတဖၣ်တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကရၢအဂၤတဖၣ်

ဘျာထံတဖၣ်ထံၣ်လီၤအသးဒ်တၢ်ဘျးစဲ ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျါၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်တဖုအသိးလီၤ. ပထံစ့ၢ်
ကိးလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အကလုာ်ကလုာ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤ ဒိၣ်ထီၣ်ဂ့ၤထီၣ် တၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အ
ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ဃီပဘၣ်ဂဲၤလိာ်န့ၢ်တၢ်လၢပနီၢ်ကစၢ် အတၢ်လဲၤဆၢထၢၣ်ဒ်ထံကီၢ်အတၢ်အိၣ်
ဖျိၣ် ကရၢတဖုအသိးန့ၣ်လီၤ. လၢဆၢကတီၢ်တဖၣ်အပူၤ ပဘၣ်ဂ့ၢ်သးဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲာ် ဒီးတၢ်ဘါ
ကရၢအဂၤလီၤဆီဒ်တၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဒိၣ် ဒ်အမ့ၢ်လူၤသၢၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘျာထံအ
တၢ်ဂဲၤလိာ်လၢ တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအတၢ်သဘျာအဂီၢ် ဒုးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးက့ၤပနီၢ်ကစၢ်ဒ်ပဲ ပဘၣ်ဒိ
သ့ၣ်ပာ်သးက့ၤလၢပ ကဘဟံးစုတူၢ်ကွၢ်မဲာ်က့ၤ ဒီးပုၤဝဲၤပုၤစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဒ်သိးသိး ဒီးတုၤတၢ်
ဆၢကတီၢ်ယံာ်ထီၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘီလိာ်တဖၣ်ကဲထီၣ်က့ၤလၢ တၢ်ထံၣ်လိာ်ကတိၤသကီၢ်(ငန့ၤသါ)
န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဒီးသန့ထီၣ်စ့ၢ်ကိးသးလၢ ထံရူးကီၢ်သဲးတဝၢတၢ်ဆီတလဲအိၣ်ထီၣ် ဒီးထံကီၢ်ပ
ဒိၣ်အတၢ်ဆီၣ်ဆံးထံၣ်ဆံး ခရံာ်ဖိသဘျာကရၢ ဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကရၢအဂၤတဖၣ်စ့ၤလီၤဝဲန့ၣ်
လီၤ. လၢထံကီၢ်ပတီၢ်ဘျာထံတဖၣ် ပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်လၢတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီးခရံာ်ဖိကရၢ အဂၤတဖ
ၣ်ဒီးဖဲ(၁၉၀၂)နံၣ်န့ၣ်နီၤဝုၤတၢ်ဟံးဖျိၣ်တဖၣ်ဟံးဖျိၣ်ဝဲၤလီၢ်အိၣ်ထီၣ်ပဲ ဒီးဘျာထံကရၢပာ်ဃုာ်မၤသ
ကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢကရၢဝဲအံၤအပူၤ ဘျာထံခရံာ်ဖိပာ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးလၢတၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲခိၣ်န့ၣ်အလီၢ်
စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲ(၂၀၀၆)နံၣ်န့ၣ်နီၤဝုၤတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါသဘျာကရၢ ဟံးဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကဲထီၣ်
က့ၤခရံာ်ဖိတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကရၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအံၤဘျာထံန့ၢ်ဘၣ်အလီၢ်စ့ၢ်ကိးလၢ တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲ
တကပၤန့ၣ်လီၤ.ဒ်သိးတၢ်န့ၢ်ပာ်လိာ်သးကအါထီၣ် လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်အဘၢၣ်စ
ၤအဂီၢ် ဘျာထံကရၢမိၢ်ပုၤဂဲၤလိာ်တဲသကိး ဒီးပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်လၢ နီၢ်သးပီညါတၢ်ကတိၤသကိး လၢ
ကီၢ်ပတီၢ် ဒီးလၢထံဂုာ်ကီၢ်ဂၤ ပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နီၤဝုၤဘျာထံကရၢမိၢ်ပုၤ ထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးနီၢ်သးကရၢလၢခရံာ်ဖိက

ရှုဒိဋ္ဌိခါတုစး ဒီးမၤတၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်တဲသကိးလၢအဂ့ၢ်ဘၣ်ကျိၤလဲၤ အတၢ်မၤလိတဖၣ် န့ၣ်
လီၤ. လၢ(၁၉၈၀)န့ၣ်န့ၣ်(၂၀၀၀)ထံၣ်လိာ်တဲသကိးတၢ်ဒီး(န့ၣ်အသိဉ်ဂ့ၢ်မုၢ်)ဒီးလၢ(၂၀၀၀)န့ၣ်အခိၣ်
ထံးန့ၣ် ထံၣ်လိာ်ကတိၤသကိးတၢ်ဒီး ဝဲးသဒံၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိ(န့ၣ်အသိဉ်ဂ့ၢ်မုၢ်)လၢကီၢ်နီၤဝဲအပူၤန့ၣ်
လီၤ. တၢ်တဲသကိးတၢ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်နၢ်ပၢ်လိာ်သး အါထီၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိတဖၣ်အဘၢၣ်စၢ
ၤန့ၣ်လီၤ. (၂၀၀၀)တၢ်ပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သး လၢတၢ်မၤသကိး ဒီး တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါကရၢအဂၤတဖၣ် ဒုးအိၣ်ထီ
ၣ်တၢ်အခိၣ်ပညီၤယိာ်လၢပ
တၢ်အိၣ်ဖျိကရၢ အတၢ်မၤလိက့ၤ တၢ်အိၣ်ဖျိသရၣ်တဖၣ် အတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့န့ၣ်
လီၤ.

စးထီၣ်လၢ(၂၀၀၉)န့ၣ်န့ၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီး(Pinse)လၢ HLT န့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢဟီၣ်
ကဝီၤပူၤတခါ တၢ်အိၣ်ဖျိတဖၣ်စ့ၢ်ကိး မၤသကိးတၢ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိအဂၤတဖၣ် ဒီဖျိတၢ်
ဘါသကိးတၢ်တပူၤယီၤ ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိသရၣ်တဖၣ် ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်လိာ်သး လၢတၢ်အိၣ်
သကိးဂီၢ် ဒီးတၢ်ဝဲအံၤ လၢတၢ်လိာ်တတိၤဒီးတတိၤ လီၤဆီလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.

အဆၢဒိဋ္ဌိ(၃)ဘျၢထံတၢ်စ့ၢ်တၢ်နၢ်ဒီးတၢ်မၤအကျိၤကျဲ

တၢ်နၢ်အဂံၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢ(၂၀၀၀)အပူၤ အိၣ်လိာ်ကိးဒီးခရံၣ်ဖိကရၢကရၢအဂၤန့ၣ်
လီၤ. ပနီၤလီၤပတၢ်နၢ်ဒ်အမ့ၢ်ယုၤ သၢဂၤတဂၤယီၤ, နီၤပၢ်, ဖိ, ဒီးသးစီဆ့အသိးန့ၣ်လီၤ.
ဒ်ပဘၣ်ဘျးဒီးဟီၣ်ခိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိခိၣ်အသိး ပဆၢထၢၣ်စ့ၢ်ကိးလၢ တၢ်စ့ၢ်တၢ်နၢ်အတၢ်
အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ ဒ်အမ့ၢ်ပုၤတၢ်မၤဖိဒီး နံးကဲအတၢ်စ့ၢ်တၢ်နၢ်န့ၣ်လီၤ.

(DenapastoliskeogDennikenskeTrobeskjennelse) ဒီဖျိလၢတၢ်
စံၣ်စီၤအတၢ်လဲၤထီၣ်လၢ န့ၣ်ကယၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်တနီၤလၢအရ့ဒိဋ္ဌိဝဲန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ဝဲအံၤကဲဘျၢထံအတၢ်အိၣ်ဖျိ အတၢ်နၢ်ပၢ်လၢပအိၣ်ဒီး ပတၢ်လီၤဆီလၢအအိၣ်ပၣ်ဝဲ

ဒီးအရူဒိဉ်ဝဲလၢ ဘျၢထံတဖၣ်လၢကီၢ်နီၤဝုအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢအဖီလၢအံၤ ပကစုးနဲၣ်ဖျါ ထီၣ်ဒ် ဘျၢထံအတၢ်နၢ်ဒီးအတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ.

ပဒီးသန့ၤထီၣ်ပသးလၢတၢ်ဘျၢအါခါလၢကျိၣ်ထံနၢ်ပၢ်လံာ်စီဆုံ အတၢ်ကွဲးတဖၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်အံၤလၢတၢ်ကျိၣ်ထံနၢ်ပၢ်အဂီၢ် အဒိပညီအိဉ်ဝဲလၢပဂီၢ် ဘၣ်ဃးဒီးလံာ်စီဆုံအ လီၢ်လံာ်တကတၢ် အတၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်အသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးတဖၣ်ပဘၣ်ဖးနၢ်ပၢ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီး ကစၢ်ယုၣ်ရှုးခရံၣ်လၢလံာ်စီဆုံအသိတကတၢ် တဲဝဲန့ၣ်လီၤ. ဆူမဲာ်ညါလံာ် စီဆုံတၢ် ကွဲးလၢတရဲဘၣ်တဖၣ်တၢ်ကဘၣ်ကျိၣ်ထံထီၣ်တိလၢလံာ်စီဆုံအတၢ်နၢ်ပၢ်အခိၣ် ထံးခိၣ်သ့ၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးတဖၣ်ကဘၣ်တၢ်ကျိၣ်ထံစ့ၢ်ကီးလၢတၢ်ဘျးစဲ ယုာ်လိာ်အသးလၢလံာ်တၢ်ကွဲးတခါအဖီခိၣ်, တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးဒီးထံရှုးကီၢ်သဲး, တၢ်လုာ် တၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, ဒီးတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအတၢ်အိဉ်သးလၢအလီၤဆီလိာ်အသးတဖၣ် ကဘၣ်တၢ် ပာ် သ့ၣ်ပာ်သးဒီး အရူဒိဉ်ဝဲလၢပကကျိၣ်ထံနၢ်ပၢ်လံာ်စီဆုံအခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤ စ့ၢ်က့ၤန့ၣ် က့ၤတၢ်တဂၤစုာ်စုာ်အနီၢ်ကစၢ်ဒုာ်ဝဲ ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးဒီးဖးဝဲ, ကျိၣ်ထံဝဲလံာ် စီဆုံအံၤ သ့ဝဲဒုာ်လၢသးစီဆုံတၢ်နဲၣ်ကျဲသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ယီၤပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဖိ တဆၢ ထၢၣ် တဂၤဒုာ်နီတဘျီ လၢအတၢ်ကျိၣ်ထံနၢ်ပၢ်လံာ်စီဆုံဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်မ့ၢ် မၤဝဲဒီးကဘၣ်မၤသကိးဒီးတၢ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်တဖုယီ ဒီးတၢ်အိဉ်ဖိၣ်အပူၤတဝါကိပူၤန့ၣ် လီၤ. ဖဲပစုး ဖိၣ်လိာ်ပသးဒ်ယွၤအဖီ လၢသးစီဆုံအတၢ်ဟံးစုနဲၣ်ကျဲအဖီလၢ လၢအပၣ် ယုာ်ဒီး ယုာ်ရှုးပကစၢ်ယွၤဒီးပကနာ်ဝဲလၢကစၢ်ယုာ်ရှုးအိဉ်လၢပကျါ ဒီးမၤစၢၤပုၤဒ်သိးပ ကနၢ်ပၢ် လံာ်စီဆုံအ တၢ်ကစီၣ်လၢပဆၢကတီၢ်မုာ်မဆါတနံၤန့ၣ်လီၤ. ပနာ်စ့ၢ်ကီးလၢက စၢ်ယွၤကိးပုၤဒီး ငးဆိၣ်တပူၤကညီတဖၣ်လၢ နီၢ်သးအတၢ်ဟ့ၣ်လၢ ကကတၢ်အိဉ်ဖိၣ်သ ရၣ် မ့တမ့ၢ် သရၣ်သမါတဖၣ်, လီၤဆီဒုာ်တၢ်လၢအအိဉ်ဒီးမူဒါ လၢတၢ်စံာ်တဲာ်တဲာ်လီၤ ဒီး လၢတၢ်သိၣ်လိသီလိလၢ တၢ်အိဉ်ဖိၣ်တဖၣ်အပူၤ ဒီးလၢတၢ်အိဉ်ဖိၣ် ကရၢမိာ်ပုၤအပူၤန့ၣ် လီၤ.

လံာ်စီဆုံအဆၢ-စံးထီၣ်ပတြၢ ၁၁၉:၁၆၀ ယိၤဟၣ် ၁၆: ၁၂-၁၅ ၂တံၤမသ့း ၃:၁၆-၁၇

၃. ၁ ခရိုင်မှပခိတ် -

လၢပုၤန့ၣ်တၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အစီၢ်အခါခိၣ်သ့ၣ်လၢပုၤခရိုင်ဖိတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲယ့ၣ်ရှုၤဒီးပုၤကညီမ့ၢ်တၢ်
ယီၤအသိးအတၢ်မၤမ့ၢ်တမံၤယီၤန့ၣ်လီၤ. ဘျၢထံခရိုင်ဖိတၢ်အသိးပအၢလီၤပန့ၣ်လၢခရိုင်မ့ၢ်ယုၤအ
ဖိခွါဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျၢၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤကစၢ်န့ၣ်လီၤ. ပစိၣ်တံၤယၢ်လၢယ့ၣ်ရှုၤအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်
ဘၣ် အတၢ်သံ တၢ်ခဲဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤလၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအစီၢ်ဒီးတၢ်ခဲဆၢထၢၣ်သမူ
ထီၣ်က့ၤန့ၣ်မၤန့ၣ်တၢ်သံ တၢ်ဒဲဘးတၢ်အၢတၢ်သီန့ၣ်လီၤ. ယ့ၣ်ရှုၤဒုးနဲၣ်ပုၤလၢမတၢ်ကဲကစၢ်အ
မ့ၢ်အိတီတၢ်ဒီးယုၤနီၢ်နီၢ်မ့ၢ်မတၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤပတဘၣ်တဲဘၣ်ယးယုၤလၢအ
မ့ၢ်အတီအခါတၢ်လၢအျတပၣ်ယုၤဒီးခရိုင်အစ့ၢ်ဘၣ်တသ့ဝဲဘၣ်.ခရိုင်အတၢ်ကစီၣ်အခါခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်
ဝဲတၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိ(**nåden**) ဒီးတၢ်ကိးလၢတၢ်ပီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤသးအစီၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်မူအသိန့ၣ်လီၤ
ဒ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤကစၢ်တၢ်အသိးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးကစၢ်ယုၤန့ၣ်လီၤ. ယ့ၣ်ရှုၤမ့ၢ်ကစၢ်တၢ်အသိးပ
ကဘၣ်မ့ၢ်ခရိုင်ဖိလၢဘၣ်တၢ်ကိးပုၤလၢပကပိၣ်အခံလၢတၢ်ကိးမံၤလၢပတၢ်အိၣ်မူအပူၤလၢပတၢ်က
တီၢ်အဖျၢၣ် ပတၢ်ဖံးတၢ်မၤ ပတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမၤလၢပတၢ်အိၣ်မူတၢ်လဲၤဒီဖျိအပူၤလၢတၢ်ကီတၢ်
ခဲတၢ်န့ၣ်တၢ်ဖျိအပူၤန့ၣ်လီၤ. ယ့ၣ်ရှုၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သဒ်အမ့ၢ်ကစၢ်တၢ်အသိးန့ၣ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးပဝဲ
ခရိုင်ဖိအတၢ်နီၢ်ထီၣ်တၢ်လဲၤကျဲအသိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲခရိုင်လၢအမ့ၢ်ပတၢ်အိၣ်ကစၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်
ပမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတၢ်အသိးပဘၣ်ထွဲစ့ၢ်ကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တၢ်ရူလိၣ်မုၢ်လိၣ်ဖဲခရိုင်မ့ၢ်ပုၤပတၢ်ဒီး
ဒိၣ်စိဒိၣ်န့ၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီမ့ၢ်မူဒါတခါလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကလူၣ်ပိၣ်ထွဲလၢအမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်
န့ၣ်ဒီးအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအစီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စိဆုံအတၢ်ဘၣ်ထွဲ (ယိၤဟၣ် ၁၇: ၂၀-၂၃) အုဖံးစူး (၁:၁၇-၂၃).

၃ . ၂ လံာ်စ့ဆုံမ့ာ်တၢ်စီတၢ်ကမီၤ.

ဘျၢထံခရံၣ်ဖိန့ၣ်လၢလ့ာ်စီဆုံမ့ာ်တၢ်စီတၢ်ကမီၤအထီၤကတၢၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်ဒီးလၢပုၤစ့ၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဖိအတၢ်အိၣ်မူအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်ထဒီး (**Protestant**)အသိးပဟံးယၢ်လၢလံာ်စီဆုံမ့ာ်တၢ်တမံၤလၢ (**Sola Scriptura**)လၢကဘဟ့ၣ်ပုၤတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်လီၤတံာ်လီၤဆဲးလၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤဒီးယွၤမ့ၢ်မတၤတဂၤလဲၣ်အစ့ၢ်အကျိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢလံာ်စီဆုံအလီၢ်လံၤတကၤတြုၢ်အပူၤပကထံၣ်ဘၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်တၢ်အုၣ်သးလၢအမ့ၢ်ဝဲယွၤမ့ၢ်အတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤကစၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆုံအသိးမ့ၢ်ဝဲယ့ၣ်ရှုးခရံၣ်မ့ၢ်ဝဲယွၤမၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်တၢ်အါၣ်လီၤအီၤလီၤလၢပစီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤလံာ်စီဆုံမ့ၢ်ဝဲတၢ်စ့ၢ်ဖးဒိၣ်တခါလၢအဘၣ်ယးယွၤအတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤဒီးမ့ၢ်လံာ်တဘျီလၢဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ယွၤအတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတခါယီၤလၢအမ့ၢ်ယ့ၣ်ရှုးခရံၣ်မ့ၢ်ယွၤအဖိခွါထဲတဂၤဟ့ၣ်ပုၤတၢ်အုၣ်က့ၤ ခိၣ်က့ၤအကစၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢလံာ်စီဆုံအတၢ်လီၤဆဒီးလံာ်အဂၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲလံာ်အံၤဘၣ်တၢ်ထီၣ်ဟူးထီၣ်ဝဲယွၤဒီးဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢပုၤကညီၤလၢသးစီဆုံန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤလံာ်စီဆုံအိၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအတၢ်အိၣ်ဂၢၢ်စီၢ်ကျိၣ်လီၤထူလီၤယိၣ်န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ယီၤလံာ်စီဆုံမ့ၢ်တၢ်စံၣ်စီၢ်တၢ်မၤနီၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံာ်လၢန့ၣ်ကယၤအပူၤဒီးပၣ်ယုၣ်ဒီးလံာ်အါဘျီလၢအမ့ၢ်တၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤ သးအတၢ်ကုၢ်သ့ (**Wisdom**)ဒီးထါတၢ်သိၣ်တၢ်သီဝံအတၢ်စံာ်ပာ် လံာ်ပရၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခီဖျိလၢလံာ်စီဆုံမ့ၢ်တၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤအလံာ်ဒီးပကဘၣ်ကျိၣ်ထံၣ်တၢ်စံၣ်စီၤအတၢ်အိၣ်သး (**kontekst**)ကဲထီၣ်သးအသိးန့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ယီၤပန့ၣ်လၢသးစီဆုံကမၤစၢၤပုၤလၢတၢ်စံၣ်စီၤတဖၣ်ကဘၣ်

လိပ်စွဲကိစ္စဒီပတ်ဆာကတီၢ်ခဲအံၤဒီးတၢ်ကျိၣ်ထံလံာ်စီဆုံကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်လိာ်သးတၢ်စံာ်
စိာ်တဲာ်န့ၣ်လီၤ.

၃.၃ တၢ်ထံာ်လၢပုၤကညီဖီခိ

တၢ်တုၤလီၤပာ်လီၤတဲာ်ဘၣ်ပုၤလၢပုၤကညီဘၣ်တၢ်တုၤလီၤဒ်ယုၤအက့ၢ်အစီၤလၢအမ့ၢ်ပိာ်မုၢ်ဒီးပိာ်ခွါ
အသိးန့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်တၢ်တုၤလီၤပုၤလၢပုၤကညီအက့ၢ်အစီၤအသိးန့ၣ်အခီပညီမ့ၢ်ဝဲပမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်တုၤလၢ
အိၣ်ဒီးအလုၢ်အပုၤလၢအကတၢ်တသဘၣ်. ပုၤကညီအလုၢ်အပုၤတဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်မအခီပညီလၢ
ပုၤတဝါမ့ၢ်စ့ၤမ့ၢ်တမ့ၢ်ပုၤတစၢ်မ့ၢ်စ့ၤန့ၣ်ဘၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ထဲယုၤတစၢ်လီၤ. လၢပဘၣ်တၢ်တုၤပုၤလၢပုၤ
ကညီအသိး ဟ့ၣ်ဝဲပုၤအခီပညီလၢပုၤတစၢ်အတၢ်အိၣ်မူတၢ်တဲာ်အါတဲာ်သီဆိၣ်သနံးတသ့ဘၣ်စး
ထီၣ်လၢအဟဲအိၣ်ဖျဲၣ်လံၤလံၤတုၤလၢအသံတစုန့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်တၢ်တုၤပုၤလၢပုၤကရူလိာ်သးလၢ
ယုၤဒီးပုၤ စုာ်ပုၤစၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဒ်ယုၤတၢ်ဘၣ်တုၤတခါအသိးယုၤဟ့ၣ်ပုၤမဒါလီၤဆီလၢပကဘၣ်
ကွၢ်ကတီၤယုၤအတၢ်ဘၣ်သးဒီးပမူပဒါအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အဝဲအံၤအဖီခိၣ်အါန့ၣ်ဒံးပကသူလၢာ်
ကွံာ်တခါန့ၣ်တ မ့ၢ်ဘၣ်. ပုၤကညီကိးစၢ်န့ၣ်ဟူဆံးဆၢလၢယုၤအတၢ်ကိးလၢတၢ်ပိာ်ယၢ်လီၤသးအ
စီၤဒီးတၢ်လုၢ်ပိာ်ထွဲမၤထွဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဝဲအံၤကဲထီၣ်သးသ့ပဆံးဆၢ မ့ၢ် တမ့ၢ် လၢယုၤ
အတၢ်ကိးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဆူၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်န့ၣ်အစီၤဘၣ် ယုၤဒ်လဲာ်တမၤဆူၣ်ဝဲ
ဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အယိတၢ်စံာ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢဘျၢထံတဖၣ်အစီၤပအိၣ်ဒီးတၢ်တူၢ်ခိၣ်ပာ်သးသဘျၢလၢပုၤ
ကိးစၢ်အထီခိၣ်ပၤန့ၣ်တၢ်မ့ၢ်စ့ၤတန့ၣ်တၢ်မ့ၢ်စ့ၤတၢ်သဘျၢအံၤမ့ၢ်တၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်တၢ်န့ၣ်ပာ်လၢယုၤတု
ပုၤကညီလၢတၢ်ထံာ်သဘျၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါလၢကနီးဖးတအဘၣ်ဒီးက
မၢ်.ဒ်တၢ်တုၤပုၤလၢပုၤကညီအက့ၢ်အစီၤအသိးအခီပညီစံးတၢ်ပဘၣ်သ့ဆိကမိၣ်နီးဖးက့ၤပတၢ်ယုထၢ

ပသကဲးဝးလၢမ့ၢ်ပမူပဒါလၢပတၢ်မၤအဖီခိၣ်လၢယွၤအဖီခိၣ်ဒီးပှၤရၤပှၤဂၤအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. န်ပှၤ
 အိၣ်ဒီးမဒါလၢလုၢ်လၢသကဲးပဝးစ့ၤအသိးတဖၣ်ဒ်လဲၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ခိဖျိတၢ်ဒဲးဘးတၢ်ကထိၣ်သးအ
 ယိပတယုန့ၢ်ယွၤအတၢ်ဘၣ်သးထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆုံတဲဘၣ်ပှၤလၢစီၤအၤဒၣ်မးတၢ်ဒဲးဘး
 လၢအယိတၢ်အၢတၢ်သီပိာ်ထွဲထီၣ်အခံ တၢ်ဒဲးဘးဒးတၢ်သံကထိၣ်ဝဲလၢပှၤကညီတၢ်အိၣ်မူအပူၤန့ၣ်
 လီၤ. တၢ်တုၤလီၤပာ်လီၤလၢယွၤအတၢ်တိာ်ပာ်ဟးဂီၤဆီတလဲအသးလၢပှၤကိးဂၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်
 န့ၣ်အယိအဝဲဟဲအိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ကမၣ်တဘျီယီၤချိဖျိလၢပတၢ်ဒဲးဘးအယိပလီၤစၢၤလၢအီၤန့ၣ်
 လီၤ. တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အခိတခိပတၢ်ရၢလိာ်ကသးဒီးယွၤအဆၢထီၣ်တဲာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲပမၤတၢ်
 ဒဲးဘးအဆၢကတီၢ်ပမၤကမၣ်ဝဲယွၤအတၢ်အဲၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်လၢပတၢ်အိၣ်မူအဖီခိၣ်ဒဲးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
 လၢတၢ်န့ၣ်အယိပကစၢ်ဒၣ်ဝဲပမၤကမၣ်လီၤပသးဒၣ်ဝဲဒီးအယိပှၤကိးဂၤလိာ်ဘၣ်ဝဲဒီးဘၣ်ဒီးသ
 နုၤသးလၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤန့ၣ်လီၤ. ဘျၢထံခရံၣ်ဖိတၢ်ထံာ်ဝဲလၢဖိသၣ်ဆံးတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲယွၤအဖီ
 ဖဲအအိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်သီသီအခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲပဒိၣ်တုၤခိၣ်ပှဲၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ပသ့ၣ်ညါပဘၣ်ယုထၢတၢ်
 စ့ၤအဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢယွၤအတၢ်ကိးပှၤလၢတၢ်ပီၢ်ယၣ်လီၤက့ၤပသးအဂီၢ်ဒီး
 လူၤပိာ်ထွဲယွၤအတၢ်ကိးဒီးအိၣ်ဒီးမဒါလၢကဆၢတဲာ်ဝဲတၢ်ယုထၢသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆုံအတၢ်ဘၣ်ထွဲ	၁ မိၤရှု ၁:၂၇	စံးထီၣ်ပတြၢၤ ၁၂၃၉
ယိၤဟၣ် ၁:၁၂-၁၃	ရီၤမ့ၢ် ၆	ရီၤမ့ၢ် ၁၂:၂

၃.၄ တၢ်ထံာ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျဲၣ်အဖီခိၣ်
 ဘျၢထံခရံၣ်ဖိအတၢ်နၢ်ပၢ်အခိၣ်သ့ၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲတၢ်ထံာ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျဲၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘျာထံခရံၣ်ဖိတဖၣ်စးထီၣ်ဒ်ပတဲလၢအခိၣ်ထံးအသိးလၢကီၢ်အဲကလံာ်အတၢ်ထုးဖးသးတဖုအသိ
းဖဲ ၁၆၀၀ န့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အတၢ်စဲၤလိာ်လၢအတၢ်သဘျာအဂီၢ် လၢတၢ်သ့ၣ်
ဆူၣ်သးစဲၤလၢတၢ်ကမၤန့ၣ်ပၢၢ်သးဘၣ်ပးလၢလံာ်စီဆုံမ့ၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးခိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ဒီး
တၢ် အိၣ်ဖိၣ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်စ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ခံထံၣ်လၢတၢ်မၤလဲၤထီၣ်ဘၣ်ပးဒီးတၢ်ထံၣ်
လၢ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တအဲၣ်ဒီးမၤသီထီၣ်တၢ်လၢအအိၣ်တ့ၢ်မၤအသးဘၣ်.
မ့ၢ်တခီဃုထံၣ်န့ၣ်ကဒါက့ၤဒီးသ့ၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဖုဒ်လံာ်စီဆုံပူၤအသိးန့ၣ်လီၤ. စး
ထီၣ် လၢဘျာထံအိၣ်ထီၣ်သးလံၤလံၤဟံးဃာ်ဝဲတၢ်ဘျာလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖိကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအဒီးစ့ၢ်
ဒီးဘျာအသးလၢအနီၢ်ကစၢ်အတၢ်န့ၣ်လၢအအၢၣ်လီၤဒီးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်တဖုကဘၣ်အိၣ်ဖးအသးဒီး
ပဒိၣ် တၢ်စိတၢ်ကမိၤတၢ်ပတၢ်ပြးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိဘျာထံစ့ၢ်လိာ်ဘၣ်ပးလၢထံကီၢ်ပဒိၣ်
အတၢ်အတၢ်ဒိၣ်စိလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ဃီဘျာထံခရံၣ်ဖိတဖၣ်ထီၣ်အၢၣ်လီ
တူၢ် လိာ်ဝဲ လၢတၢ်ရူလိာ်မၤသကိးတၢ်ဃုယုၤတပူၤဃီဒီးမၤစၢၤလိာ်သးလၢယုၤအဘီမ့ၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်
အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘျာထံခရံၣ်ဖိတဖုဟံးဃးဝဒၣ်တၢ်မ့ၢ်နီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်ပၢသးဘၣ်ဆၣ်သဘၣ်မ့ၢ်
လၢအိၣ်တဂၤဃီဘၣ်. တၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢလံာ်စီဆုံအသိတကၢ်ဂြူၢ်အပူၤန့ၣ်ပုၤလၢပုၤခရံၣ်ဖိစူၢ်က့ၤန့ၣ်
က့ၤတၢ်ကဒဲဒဲအိၣ်မူဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ကဲပုၤခရံၣ်ဖိထဲတဂၤတသ့ဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်တ
မံၤဃီအပူၤကဘၣ်အိၣ်မူရူလိာ်သးလၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖိၣ်မ့ၢ်ဝဲပုၤသ့ၣ်တဖု
လၢအဟဲ ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ယုၤတပူၤဃီ ကရၢဖိအတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါလိာ်ဘၣ်ဝဲခီဖျိပီၣ်အတၢ်ဃု
ထီၣ်န့ၣ်အယိလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်တခီမ့ၢ်ဝဲပုၤစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အတၢ်ဟဲဟံးဖိၣ်တၢ်ရူ
လိာ်မ့ၢ်လိာ်သးဒီးဟံးဖိၣ်သးလၢတၢ်အိၣ်ဘူၣ်အစီၤနီၢ်ခိၣ်အယၢၤမ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်

အိမ်ထောင်ဖွဲ့တင်သိမ်းလျာတင်ကရကရိယိယိအစတဖန်ဘ၍. ပတယုထာလိပ်ပသးဒင်ဝဲဘ၍မှီယူ
ယုထာပုတပူယီခီဖျိတင်စိတင်ကမီလပနယုအယိန့၍လီ. တင်အိမ်ထောင်အိမ်ဆာထာ၍ထီဘဒီး
လိကဝီတင်အိမ်ထောင်လီ. လာတင်န့၍အယိကဝီတင်အိမ်ထောင်မှီတင်သ့၍ထီ၍အိမ်ထံးလာဘျာထံ
တင်ထံ၍လာတင်အိမ်ထောင်န့၍လီ. ဒ်တင်အိမ်ထောင်ရူလိပ်မှီလိပ်ကရူတဖုအသိးပုစူက့၍န့၍က့၍တင်
ဖိသ့၍တဖန်ပာ်ဖိ၍ဘျးစဲအသးဒီးယုဒီးလာတစဒီးတစတင်အာ၍လီအိလီတင်ဘ၍ထွဲလိပ်သး
န့၍လီ. ယုကိးထီ၍ကွဲလာဟီ၍ခိ၍အချာဒီးဖာန့၍လီပုလာတင်ရူလိပ်အသိးခရံ၍မှီပခိ၍အိမ်
ဝဲအလီန့၍လီ. တင်အိမ်ထောင်တစအိမ်ဒီးတင်မှီသးမကလဒီးပ၍ယုပ၍ပ၍လီလာတင်အိမ်ထောင်အပူ
ဖန့၍လီ. တင်မာဆူ၍န့၍တသ့ဘ၍ဒီးသန့ထီ၍အသးလာနီကစာတစအတင်ရူလိပ်ဘ၍ထဒး
ယုအသိးန့၍လီ. လိပ်စီဆုံအပူပထံ၍ဘ၍တင်အိမ်အတင်အါမးအသိးပုခရံဖိတဖန်ဘ၍တင်
ပာ်အိမ်အပူစီမှီတင်လုာ်ဟံ၍အလါမူတကလုာ်န့၍လီ. တင်သ့၍တဖန်အံ၍န့၍ဖျါဝဲလာတင်အိမ်
ထီမှီတင်အိမ်ထောင်လဲ၍န့၍လီ. တင်လာအလီလိပ်သးတခါလာအမှီဝဲပုစူက့၍န့၍က့၍တင်မှီ
နီတစတင်ဆာတဲာ် ဘ၍ဆ၍ထီဘိဘ၍အိမ်မူလာတင်ရူလိပ်ဘ၍ထဒီးပုစူန့၍လီ. တင်အိမ်ထောင်
ဘ၍တင်ရဲ၍ကျဲအိလာတင်ထံ၍လိပ်တင်အိမ်ထောင်ဒီးကရူတင်အထီကတင်ဖဲပုတင်အိမ်ထောင်ဖိကိးစာ
အိမ်ဒီးအတင်ဟ့၍တင်ဖးန့၍လီ. ဘျာထံတဖန်အဲ၍ဒီးတဲဝဲလာပုစူက့၍န့၍က့၍တင်တစစုာ်စုာ်လာ
တင်အိမ်ထောင်အပူမှီတင်လာအဘ၍ပးဒီးခရံအနီခိဒီးနီဟူယုအကလုာ်န့၍လီ. လာတင်န့၍အ
ယိတင်အိမ်ထောင်အတင်ထံ၍လိပ်သကိးအိမ်ထောင်မှီတင်လီတတီဖဲပုခဲလါာ်ဟဲကန့၍ဝဲယုလာတ
ရဲလီယုအပူဒီးပာ်ဖျါထီ၍သကိးယုအတင်ဘ၍အသးန့၍လီ. တင်အိမ်ထောင်အံးမိကရူစံ၍
အလီဆိလိပ်အသးဒီးထံ၍ကီ၍ကီ၍အတင်ထံ၍န့၍လီ. တင်ထံ၍လာတင်အိမ်ထောင်ဖဲခီဖျိအသးလာတင်

ထံၣ်လၢအဟဲခိဖျိပုၤကညီအဖီခိၣ်ဒီးန့ၣ်ပၢၣ်ဝဲလၢတၢ်န့ၣ်ဟဲခိဖျိအသးလၢနီၢ်ကစၢ်အတၢ်န့ၣ်အ
တၢ်ယုထၢန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤတဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၣ်ထဲတခါဒီးဟဲလီၤလၢတၢ်
ဖီခိၣ်အကလုာ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်န့ၣ်အီၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်
ဖိတဖၣ်အတၢ်ယုထၢလၢမတၢ်ကကဲဝဲအခိၣ်အန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မၤတၢ်မၤဒ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်ဒီးတၢ်
အိၣ်ဖျိၣ်ခိၣ်န့ၣ်တၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ကိးတၢ်ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢတၢ်မၤလၢတၢ်
အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤဒီးယုၤထိဟူးထိၣ်ပုၤမတၢ်မစုၣ်စုၣ်သ့ဝဲလၢနီၢ်သးအတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်သးအတၢ်
ဟ့ၣ်ကဘၣ်သူအီၤလၢတၢ်ဒုးဆူၣ်ထီၣ်ပုၤစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်လၢကဘၣ်မၤယုၤအတၢ်မၤလၢ
ဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤလီၤ. နီၤဘျၢထံခရံၣ်ဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဘူၣ်သကိးဘါသကိးယုၤလၢအလီၢ်ဆီလိာ်
အသးဘၣ်ဆၣ်တၢ်တံၤပီၤလၢတၢ်စံၣ်တဲာ်တဲာ်လီၤအကစီၣ် တၢ်ထုကဖၣ်ဒီးတၢ်သးဝံၣ်စံးထီၣ်ပ
တြၢၤယုၤဒီးတၢ်မၤဝဲတၢ်ဘျၢထံအလုာ်အလၢၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဘူၣ်စီဆ့န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆ့အဆၢတၢ်ဘၣ်ထွဲ

မးသဲ ၁၈:၂၀ တၢ်မၤဖိမၤတၢ် ၂:၄၂-၄၇ ၁ကရံၣ်သုး ၁၂ အးဖံးစူး ၄:၁-၁၆ ၁ပုၤတြူး ၂:၉-၁၀

၃.၅ တာ်ဒီးစို်ဒီးဘျာ

တာ်ဘျာထံမ့ဝဲတာ်ခိ်ခိ်ထံန့တခါလာဘျာထံခရံဖိန့ဝဲန့လီၤ. တာ်ကတိာ်ဘျာထံ

ဟဲခိဖျိအသးလာ **Greek** အကျိာ်လာအမ့ဝဲ ဘးမံတံစါ အခိကညိမ့ဝဲတာ်ဒီးဘျာန့လီၤ.

ဘျာထံကရုမတ့ဝဲတာ်ဘျာထံအက့ၢ်အစီၤလီၤဆိန့ခရံဖိတာ်ဘါအဂၤလာညါတဖၣ်လာအခိာ်

ထံးလံၤလံၤန့လီၤ. ဘျာထံစ့ၢ်လိာ်ဝဲတာ်ဘျာလာအမ့ဝဲသ့အိာ်ဖျဲာ်ထီာ်သီဒီးထံဝဲၤလာန့အလီၢ်

ပဟံန့ဃာ်သ့လာဖၣ်ပုၤလာသန့ထီာ်အသးလာအခိာ်အစါတဂၤအတာ်သ့ညါန့ပာ်ဒီးအာ်လီၤ

လာအမ့ဝဲန့လီၤ. ဘျာထံတဖၣ်ဘျာဝဲလာယုၤသၢဂၤတဂၤလီၤအမံၤလာအဘာ်လိာ်သးလာယုာ်

ရှုးအတာ်မၤလိာ်ဖးဒိာ်အသးန့လီၤ. ဘျာထံဟ့ာ်တာ်ဘျာလာနီၢ်ခဒိၤအဘာ်ဘျာလီၤသးလာနီၢ်

တဂၤစ့ာ်စ့ာ်အတာ်ပီၢ်ယာ်လီၤအသးဒ်အာ်လီၤအီၤလီၤအသးလာတာ်န့တာ်ပီၢ်ယာ်လီၤက့ၢ်သးအစီၢ်

န့လီၤ. တာ်ဘျာအခိပညိမ့ဝဲမၤန့ၤတာ်သံဒ်ခရံမၤန့ၤတာ်သဒီးသးသမူအသီဖဲအဝဲအတာ်ခဲၤဆ

ၤထာ်သမူထီာ်က့ၢ်ကဟဲစိာ်န့ပုၤန့လီၤ. တာ်ကတိာ်အံၤတာ်တဲအီၤဖဲဘျာထံအဆၢကတိာ်န့လီၤ

၂

ဖဲပုၤတဂၤခုာ်လီၤကွံာ်အသးလာတာ်ဘျာအပူၤန့တာ်ဒဲးဘးဒီးတာ်သ့တပာ်ဘာ်အီၤလာဘာ်.

မ့မ့တခိပုၤစ့ၢ်က့ၢ်န့က့ၢ်တာ်ဖိတဂၤန့အဘာ်ပးဒီးခရံဒီးခဲၤဆၢထာ်ထီာ်က့ၢ်လာတာ်မူအသီ

န့လီၤ. တာ်မူအသီအံၤမ့ဝဲပန့လာမ့ဝဲတာ်ပနီၢ်တခါပန့ခိတာ်မူထီာ်က့ၢ်လာယုၤအဘီမ့ဝဲလာအက

ဟဲန့လီၤ. ပုၤလာအနာ်ဒီးဒီးဘျာအသးတဂၤလံာ်လံာ်န့ကန့ဘာ်သးစီဆဒီးတာ်ဟ့ာ်တခါအသး

န့လီၤ.

တၢ်ဒီးဘျၢအတၢ်တိၢ်ပၢ်မ့ၢ်ဝဲဒ်သီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်အတၢ်နၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဝဲဖဲလၢအဆၢတဲာ်လၢကဘျၢ
ဝဲထံန့ၣ်လီၤ. တဘၣ်ဒီးဘျၢအသးလၢပုၤတၢ်နၢ်န့ၣ်အယိၣ်ဘၣ်. တၢ်ဒီးစ့ၢ်ဒီးဘျၢအိၣ်ဒီးအခီပညီ
လၢနတၢ်အိၣ်မူတစိၣ်ညါ. တၢ်အိၣ်မူအသီအံၤပအိၣ်မူအီၤလၢကရၢတၢ်ရူလိၣ်မုၢ်လိၣ်အပူၤဒီးပုၤစ့ၢ်
က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အၤန့ၣ်လီၤ. တဒီးဘျၢမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဒီးဆူခရံၣ်အနီၣ်ခိၣ်ဖျိတၢ်အိၣ်ဖျိအတၢ်ဖံး
တၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးဘျၢမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်န့ၣ်လီၤလၢအတြၢဆူခရံၣ်ဖိတၢ်အိၣ်ဖျိအပူၤထီၣ်တိကဘၣ်
မ့ၢ်ဝဲတၢ်အိၣ်ဖျိအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်ဖံးဝဲန့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆံ့အတၢ်ဘၣ်ထွဲ

မးသဲ ၂၈:၁၉-၂၀ မၢ်ကူး ၁၆:၁၆ မၤတၢ် ၂:၄ ရိမံၤ ၆:၁-၁၁ ကလီၤစဲ ၂:၁၂

၁ပံးတြုး ၃:၁၈-၂၁

၃.၆ တၢ်အိၣ်ဘူၣ်စီဆံ့

တၢ်အိၣ်ဖျိအတၢ်အိၣ်မူအစၢ်ခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်အိၣ်ဘူၣ်စီဆံ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဘူၣ်အိၣ်ဒီးအခီပညီ
၃ မံၤပကွၢ်က့ၤလၢအလီၢ်ခံတခီကစၢ်ခရံၣ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးဖဲတချူးတူၢ်သံအသးအခါဖဲဆၢကတီၢ်
ခဲအံၤပမၤလၢကပီၤပတၢ်ရူလိၣ်မုၢ်လိၣ်သးတၢ်ဒီးတၢ်လၢပမ့ၢ်တၢ်တမံၤယီၤလၢခရံၣ်ပူၤလၢတၢ်
တူၢ်တၢ်နၢ်တၢ်ဖျိဒီးအတၢ်သံန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဘူၣ်စီဆံ့မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဝဲတၢ်ပဖဲဆူညါလၢတၢ်အိၣ်သ
ကိးအစီၤနီၢ်ခိၣ်ကလၢပုၤထီၣ်လၢယွၤအဘီအမ့ၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၣ်ဘူၣ်စီဆံ့မ့ၢ်ဝဲတၢ်
သၣ်နီၣ်တၢ်အိၣ်သကိးဖဲပစံၣ်တၢ်တဲလီၤဝဲခရံၣ်မၤတ့ၢ်တၢ်လၢပစီၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘူၣ်စီဆံ့မ့ၢ်စ့ၢ်
ကိးဝဲတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤဒီးတၢ်ရူလိၣ်တၢ်အိၣ်သကိးဒီးဒူးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤပုၤလၢကစၢ်ယုၣ်ရှုးခ
ရံၣ်ဒူးအိၣ်ဘူၣ်စီဆံ့ပဲပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တၢ်လၢလၢပၣ်ယုၣ်ဝဲဖဲန့ၣ်လီၤ. တဘျီလၢလၢပဖဲပ

ဟံးန့ၣ်ဘူၣ်စီဆုံအဆာကတီၢ်ပမၤဝဲတၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ပကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်မၤတ့ၢ်လၢပဂီၢ်အယိပနၢ်
လၢမ့ၢ်တနံၤပကက့ၤအိၣ်သကိၤဟါတၢ်အိၣ်ဒီးအဝဲတပူၤမီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အဘူၣ်စီဆုံမ့ၢ်ဝဲ
လၢပုၤလၢအအၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်ယုၣ်ရှုးအမ့ၢ်ကစၢ်တၢ်ဒီးယုၤအဖိခွါတၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆုံတၢ်ဘၣ်ထွဲ

မးသဲ ၂၆:၂၆-၂၉ မးကူၢ် ၁၄:၂၂-၂၅ လူကၣ် ၂၂:၁၄-၂၀ ကရံၣ်သူး ၁၀:၁၆-၁၇
၁ကရံၣ်သူး ၁၁:၂၃-၂၉

အဆာဒိၣ် ၄ ဘျၢထံကရၢလၢမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤ

ဘျၢထံကရၢအိၣ်ဒီးအတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအရဒိၣ်တခါလၢတၢ်န့ၣ်ဆုၤပုၤဆူတၢ်မၤလၢအလီၤတံၢ်
လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤပမ့ၢ်ကွၢ်လၢလံာ်စီဆုံတၢ်မၤလိအပူၤမ့ၢ်ရှုၣ်ဒီးဒုးယၤကိၤမ့ၢ်တၢ်မၤအကျိၤခိၣ်သ့ၣ်တ
ခါ လၢအဟအိၣ်ထီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ရှုၣ်အတၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢကစၢ်မၤလီၤတၢ်
မၤ ဖးဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်လဲၤဒီးဒုးကဲထီၣ်ပုၤကလုာ်တဖၣ်လၢခ
ရံၣ်အပျဲၢ်ယဘိၣ်န့ၣ်လီၤ. (**Diakoni**) အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိဟဲဝဲလၢတၢ်အဲၣ်ပုၤလၢပယၤအတၢ်
သိၣ်တၢ်သီန့ၣ်လီၤ. (**Nstekjalighebud**) . (**Diakoni**) မ့ၢ်ဝဲခရံၣ်ဖိအတၢ်အဲၣ်ပုၤ
လၢအယၤအတၢ်မၤနီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပညိၣ်အတၢ်မၤလၢပုၤကိးဂၤအဂီၢ်တၢ်န့ၣ်တစံး
ဟဲဝဲလဲၣ်တစံးမ့ၢ်တခီနဲၣ်ယုၤအတၢ်ကဟုကယၢ်လၢပုၤခဲလၢာ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်
ရှုၣ်ဒီးဝၤကိၤအတၢ်မၤခံခါလၢလၢနဲၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဖုစုာ်စုာ်အပူၤမန့
ၣ်လီၤ.

လၢပစိာ်ခဲအံၤမ့းရှ့အိၣ်ဝဲခံကဟ်. တကၢ်ဟ်န့ၣ်မ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်မ့းရှ့လၢအမၤဝဲ (Diakon

i) တၢ်စိာ်တၢ်သးခုကစီၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢကျိၣ်စ့ဆူထုကီၢ်ဒီးတၢ်လီၤတနီၤနီၤလၢအဝဲသ့ၣ်
ယုထာဝဲန့ၣ်လီၤ. လီၤဆိဒီးထံကီၢ်လၢပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဘျးစဲအိၣ်ခိဖျိလၢတၢ်သးလီၤသးကျဲအ
ယိန့ၣ်လီၤ. လၢအဂၤတကပၤအခိလၢပကစၢ်ထံကီၢ်လၢအမ့ၢ်ကီၢ်နီၣ်ဝုအပူၤအံၤတၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်
မဲာ်အါထီၣ်ဒီးမ့းရှ့အတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ခိဖျိကလုာ်ဂၤအါထီၣ်ဒီးပပုၤတဝါတၢ်သ့ၣ်ညါယုၤအါထီၣ်ဝဲ
န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တၢ်ထံၣ်လၢမ့းတၢ်မၤအဖီခိၣ်ဆုၢ်ဝဲဆူပတၢ်သးစၢ်ဆၢက့ၤလၢပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တ
ဖုစုာ်စုာ်ကမၤန့ၣ်မၤန့ၣ်အဂီၢ်ကွဲမုာ်ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်လၢလီၤဘူလီၤတၢ်အံၤဒီးသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိ
ၣ်အသိကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ.

DNB

မ့ၢ်ကလုာ်န့ၣ်အတၢ်ဟ်ဖျိၣ်ထီၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ကရၢမိာ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. ပထံၣ်တၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်န့ၣ်ဖျါ
ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျါတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်စုလီၤယုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီးဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲယုၤအပုၤဂီၢ်မုာ်လၢထံကီၢ်
အါဘ့ၣ်ဟ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ဘျါထံကရၢတၢ်ထံၣ်လၢပုၤကညီဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဖီခိၣ်မ့ၢ်တၢ်
ရူလိာ်မုာ်လိာ်လၢအရူဒီဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်အကရၢတဖုအိၣ်ဒီဒါပုၤကလုာ်အါဖုလၢအဟဲ
ဖဲလဲၣ်ဖဲလဲၣ်ဒီးအတၢ်အိၣ်မူပတီၢ်လီၤဆိလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒ်အံၤအယိပထံၣ်ဘၣ်လၢအအိၣ်
ဖျါထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်လၢအပွဲၤဒီးပုၤကိးကလုာ်ကိးမ့ၢ်လၢအဒးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ရူလိာ်မုာ်
လိာ်သးအကွၢ်အဂီၢ်အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အရဒိၣ်တခီမ့ၢ်တၢ်ကွဲက့ၤစၢၤသ့တဖၣ်ဆူခရံၣ်အိၣ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါတခါလၢစၢၤသ့ၣ်အါတီၤ
ဟဲသကိးဒီးဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ယုၤတပူၤယီၤန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်သးစၢ်အတၢ်မၤလၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤမ့ၢ်

တၢ်ပၤအိၤလၢနီၢ်ဂံၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအိၤလၢကရူၢ်ကဝီၤဒီးကီၢ်အပတီၢ်ဒၣ်ဝဲစ့ၣ်စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘျၢ
ထံအတၢ်ထံၣ်လၢပုၤကညီတၢ်အဖီခိ, တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲနီၢ်တၢ်အတၢ်ဆၢတဲာ်တၢ်သဘျၢလၢအန့ၣ်ဝဲန့ၣ်
လီၤ. **DNB**ကပၤဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကီၢ်တၢ်အိၣ်မူလုၢ်လၢသဘျၢတဝၢန့ၣ်လီၤ. ပအဲၣ်ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ
လၢတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်လၢအသဘျၢဒီးဒုးဂံၢ်ဆူၣ်ထီၣ်ဒီးတကတီၢ်ယီၤပုၤနီၢ်တၢ်အတၢ်န့ၣ်ကဘၣ်တၢ်ထံၣ်
အိၤဒီးအမ့ၢ်တၢ်အစ့ၤ **Posituiv**တခါလၢအမၤစၢၤဆိၣ်ထွဲဝဲလုၢ်လၢထူသန့အပုၤတဝၢအတၢ်
အိၣ်မူန့ၣ်လီၤ.